

Asia: VN/16660/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi avoimen datan direktiivin täytäntöönpanoa koskevasta lainsäädännöstä

Tiedonhallintalain ja julkisuuslain muutokset

Onko ehdotuksella vaikutuksia, joita ei ole vielä tunnistettu, erityisesti lakien soveltamisalassa oleviin organisaatioihin? Millaisista vaikutuksista on kyse tai miten niitä olisi mahdollista arvioida tarkemmin?

TE-toimistoissa ei toimi omaa tietopalvelua. Hallituksen esityksen mukaan vaikutusta viranomaisille osoitettuihin tietopyyntöihin ei voida täysin luotettavasti arvioida, oletettavasti vaikutus jäisi vähäiseksi. TE-toimisto saa tietopyyntöjä eri yhteistyökumppaneilta kuten kunnilta ja medialta. Myös esim. palveluntuottajien ja hanketoimijat voisivat tehdä tietopyyntöjä. Vuoden 2021 alussa käynnistyvät kuntakokeilut ovat jo valmisteluvaiheessa esittäneet erilaisia tietopyyntöjä TE-toimistolla toimintansa volyymien ja palvelujen suunnittelemiseksi.

Ehdotuksessa ja direktiivissä ei velvoiteta rajapintojen, jotka olisivat nimenomaan avoimia, käyttöön. Mitä mieltä olette väitteestä, että viranomaiset oman harkintansa mukaan käyttäisivät avoimia rajapintoja joka tapauksessa silloin, kun se on tarkoituksenmukaista?

Vaikutus voi olla selkeä, jos pyyntömäärät lisääntyvät huomattavasti ja jos luovutus ei voi tapahtua automaattisesti teknisten rajapintojen kautta kuten esim. <https://tem-tilastopalvelu.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/>, vaan tarvitaan tapauskohtaista käsittelyä ja harkinnanvaraisuutta. Tällä hetkellä tietoaineistot julkaistaan samanaikaisesti työmarkkinakatsauksessa ja ammattibarometrissä. Kumppanuusperusteinen toiminta lisääntyy mm. erilaisten ekosysteemien kehittämisen ja edellä mainittujen kuntakokeilujen myötä. Yhteisen datan käyttöön on tarpeita.

Onko ehdotettujen muutosten johdosta tarpeen muuttaa myös jotain erityislainsäädäntöä, jota ei esitysluonnoksessa ole tunnistettu?

Ei kommentoitavaa.

Laki eräiden julkisten yritysten tietojen uudelleenkäytöstä

Kommentit laista eräiden julkisten yritysten tietojen uudelleenkäytöstä kokonaisuutena.

-> koskeneeko esim. kuntien liikelaitoksia, ei vastattu näihin kysymyksiin

Millaisiin yrityksiin toimialallanne tai alueellanne ehdotettu laki tulisi sovellettavaksi?

-

Tunnistatteko julkisia yrityksiä koskevaa sääntelyä, jota olisi ehdotetun lain johdosta muutettava tai joka on sen kanssa ristiriidassa?

-

Onko tiedossanne sääntelyä, joka velvoittaa ehdotetun lain soveltamisalassa olevia julkisia yrityksiä antamaan niiden hallussa olevia asiakirjoja uudelleenkäytettäväksi?

-

Onko tiedossanne sääntelyä, joka velvoittaa ehdotetun lain soveltamisalassa olevia julkisia yrityksiä julkaisemaan tai julkistamaan niiden hallussa olevia asiakirjoja, mutta jonka tosiasiallisena tarkoituksena tai vaikutuksena on tietojen uudelleenkäyttö kaupallisiin tai muihin tarkoituksiin?

-

Onko ehdotetun lain soveltamisalassa oleviin yrityksiin tai muihin toimijoihin sellaisia vaikutuksia, joita ei ole tunnistettu? Millaisista vaikutuksista on kyse tai miten niitä olisi mahdollista arvioida tarkemmin?

-

Onko asiakirjojen uudelleenkäytön salliminen ominaista tai olennaista jonkin ehdotetun lain soveltamisalassa olevan julkisen yrityksen liiketoiminnalle?

-

Laki julkisin varoin tuotettujen tutkimusaineistojen uudelleenkäytöstä

Kommentit laista julkisin varoin tuotettujen tutkimusaineistojen uudelleenkäytöstä kokonaisuutena.

-

Onko ehdotuksella vaikutuksia tutkimusaineistoja tuottaviin tai julkaiseviin tahoihin, joita ei vielä ole tunnistettu? Millaisista vaikutuksista on kyse tai miten niitä olisi mahdollista arvioida tarkemmin?

Tietoaineistojen uudelleen käyttöön liittyy merkittäviä yhteiskunnallista tai ympäristöön tai talouteen liittyviä hyötyjä, joten se voidaan arvioida määritellä arvokkaiksi tietoaineistoiksi

Onko olemassa riskiä siitä, että tutkimusaineistoja ei enää asetettaisi julkisesti saataville sen vuoksi, että ehdotettu laki tulisi niihin julkaisun johdosta sovellettavaksi?

Voi muodostua riskiksi.

Missä laajuudessa tutkimusaineistojen maksutonta saatavuutta edellytetään jo nykyään osana julkista tutkimusrahoitusta?

-

Tunnistatteko tutkimusaineistoja, niiden tuottamista tai hyödyntämistä koskevaa sääntelyä, jota olisi ehdotetun lain johdosta muutettava tai joka on ehdotetun sääntelyn kanssa ristiriidassa?

Arvokkaat tietoaineistot

Onko toimialallanne tai toiminnassanne tunnistettu tietoaineistoja, jotka mahdollisesti tai todennäköisesti tultaisiin komission toimesta säätämään arvokkaiksi tietoaineistoiksi?

TE- palveluissa asiakkaina ovat yksittäiset henkilöt ja toisaalta yritykset. Yksittäisten henkilöiden terveydentilaan tai yritysten liiketoimintaan liittyvät tiedot. Näiden tietojen käytössä on vahva tietosuojaja.

Onko toimialallanne tai toiminnassanne varauduttu arvokkaiden tietoaineistojen sääntelystä johtuviin vaikutuksiin? Miten kuvailisitte vaikutuksia ja niihin varautumista? Antakaa mahdollisuuksien mukaan myös euro- tai lukumääräarvioita.

Vaikutusten ero- ja lukumääräarvioita on mahdoton arvioida tässä vaiheessa.

Yleiset kommentit

Yleiset kommentit hallituksen esityksen luonnoksesta ja ehdotetun sääntelyn vaikutuksista kokonaisuudessaan.

Tutkimusaineistoihin ja -dataan liittyvä terminologia ei ole kaikilta osin vakiintunutta. Direktiivin toimeenpanossa on tärkeää, että erilaiset käsitteet määritellään huolellisesti. Tietoperusteinen johtaminen on vahvistanut asemaansa ja siksi on yhteiskunnallisesti kannatettavaa mahdollistaa nykyistä laajemmin olemassa olevan datan hyödyntäminen muun muassa päätöksenteon tukena. Olennaista aineiston käytettävyyden ja saatavuuden lisäämiseksi on kuitenkin sääntelyn selkeys ja yksiselitteisyys.

Kangas Tanja
Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto